

KRYTERIA WYMAGAŃ NA POSZCZEGÓLNE OCENY SZKOLNE

Przedmiot: historia i społeczeństwo

Klasa: 6

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- uzasadnia znaczenie zdobycia Bastylii w okresie rewolucji francuskiej;
- uzasadnia znaczenie *Kodeksu Napoleona*;
- ocenia działania Napoleona – ogólnie i w odniesieniu do Polaków;
- uzasadnia potrzebę masowego uczestnictwa Polaków w powstaniu listopadowym;
- potrafi ocenić powstanie listopadowe- podejmuje próbę oceny czy powstanie miało sens;
- potrafi uzasadnić i ocenić sens wybuchu powstania listopadowego w obliczu zaistniałych represji;
- potrafi uzasadnić działalność polityczną Wielkiej Emigracji;
- samodzielnie korzystając z ilustracji i tekstu źródłowego, opowiada o przebiegu bitew powstania styczniowego;
- jeśli to możliwe, odnajduje w swojej okolicy miejsca związane z powstaniem styczniowym i zna jego lokalnych bohaterów;
- zna i rozumie treść *Roty*. Ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców;
- zna i uzasadnia wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku;
- zna i potrafi wyjaśnić znaczenie *Deklaracji Niepodległości*;
- opowiada o organizacji produkcji w XIX wieku i wcześniejszych czasach;
- analizuje teksty źródłowe, opowiada o życiu i zagładzie Indian;
- wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze kanały usprawniające transport morski;
- samodzielnie odczytuje i interpretuje dane dotyczące rozwoju demograficznego;
- uzasadnia i wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki XIX wieku przyczyniły się do rozwoju cywilizacji;
- opowiada o życiu słynnych wielkich podróżników, wymienia skutki i rozumie znaczenie podróży odkrywczych w XIX wieku;
- potrafi wskazać podobieństwa i różnice między dwoma polskimi orientacjami politycznymi;
- potrafi uzasadnić i wyjaśnić, jakie znaczenie dla sprawy polskiej miał Akt 5 listopada;
- uzasadnia znaczenie powstania Komitetu Narodowego Polskiego w procesie odzyskiwania niepodległości;
- pracuje samodzielnie z mapą, pokazuje na mapie miejsca powstań i plebiscytów z lat 1918–1921;
- rozumie i uzasadnia znaczenie wystąpienia Orląt Lwowskich;

- analizuje przyczyny które doprowadziły do „cudu nad Wisłą”;
- uzasadnia i ocenia działania Józefa Piłsudskiego;
- wskazuje najważniejsze różnice między konstytucjami marcową i kwietniową;
- potrafi omówić i przeanalizować osiągnięcia II Rzeczypospolitej;
- samodzielnie interpretuje materiał źródłowy, umie odczytać z diagramu informacje dotyczące mniejszości narodowych;
- porównuje sytuację narodowościową II Rzeczypospolitej i współczesnej Polski;
- analizuje i uzasadnia zagrożenia, jakim dla Europy były totalitaryzmy;
- potrafi podać i przeanalizować przyczyny klęski poniesionej przez Polskę we wrześniu 1939 roku;
- potrafi wyjaśnić, jak ważna i trudna była decyzja o wybuchu powstania w getcie warszawskim;
- rozumie dlaczego należy pamiętać o zbrodni katyńskiej;
- analizuje życie i działalność poznanych bohaterów dla Polski;
- samodzielnie odczytuje z planu przebieg bitwy pod Monte Cassino;
- uzasadnia i ocenia znaczenie walki Polaków na różnych frontach II wojny światowej;
- samodzielnie odczytuje na planie Warszawy przebieg powstania;
- samodzielnie ocenia powstanie warszawskie;
- analizuje i wyjaśnia znaczenie walki na morzu podczas II wojny światowej;
- wymienia najważniejsze daty ataku Japończyków na Pearl Harbor;
- samodzielnie interpretuje przyczyny i skutki podziału państwa niemieckiego;
- rozumie znaczenie USA w powojennej odbudowie Europy;
- analizuje i omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim po II wojnie światowej;
- podaje przyczyny i określa na czym polegała zależność PRL od ZSRR;
- wie, kim był Jan Rodowicz „Anoda”;
- uzasadnia rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce;
- analizuje i wyjaśnia przyczyny kryzysu gospodarczego w PRL na przełomie lat 70. i 80. XX wieku;
- ocenia wprowadzenie stanu wojennego;
- potrafi samodzielnie łączyć zjawiska i produkty z panującym w PRL systemem politycznym;
- analizuje i ocenia, dlaczego wybory 4 czerwca 1989 roku nie były w pełni wolne;
- potrafi wskazać i ocenić przemiany z lat 1989–1990;
- zna datę uchwalenia aktualnej konstytucji RP określa najważniejsze jej założenia;
- wyjaśnia, dlaczego media nazywane są czwartą władzą i ich wpływ na życie codzienne;
- zna i określa zadania województwa, powiatu i gminy;
- wskazuje i rozumie rolę Dekalogu w kształtowaniu się koncepcji praw człowieka;
- zna daty uchwalenia i treść najważniejszych dokumentów, w których spisane zostały prawa człowieka;

- potrafi zadziałać, gdy są łamane prawa dziecka;
- wie, jakie funkcje pełni Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka;
- uzasadnia i ocenia członkostwo Polski w UE i NATO;
- wie, czym jest denominacja określa jaki wpływ wywarła na życie codzienne Polaków;
- analizuje i wskazuje różnice między kulturą wysoką i masową;
- wie, czym jest Bank Światowy;
- potrafi wskazać w swoim najbliższym otoczeniu przejawy problemów współczesnej Polski;
- samodzielnie poszukuje rozwiązań współczesnych globalnych problemów, wskazuje sposoby ich rozwiązania;
- zna listę światowego dziedzictwa UNESCO;
- potrafi dokonać wyboru, który z zabytków najbardziej mu się podoba, i wyjaśnić, który uznaje za najważniejszy dla historii Polski.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- rozumie znaczenie zdobycia Bastylii w okresie rewolucji francuskiej;
- rozumie znaczenie *Kodeksu Napoleona*;
- ocenia działania Napoleona – ogólnie i w odniesieniu do Polaków;
- rozumie potrzebę masowego uczestnictwa Polaków w powstaniu listopadowym;
- ocenia powstanie listopadowe;
- ocenia sens wybuchu powstania listopadowego w obliczu zaistniałych represji;
- omawia działalność polityczną Wielkiej Emigracji;
- korzystając z ilustracji i tekstu źródłowego, opowiada o przebiegu bitew powstania styczniowego;
- rozumie treść *Roty*;
- ocenia znaczenie oporu Polaków wobec zaborców;
- zauważa wzrost znaczenia kobiet w rozwoju nauki i kultury w XIX wieku;
- rozumie znaczenie *Deklaracji Niepodległości*;
- opowiada o organizacji produkcji w XIX wieku i wcześniejszych czasach;
- opowiada o życiu i zagładzie Indian;
- wymienia i pokazuje na mapie najważniejsze kanały usprawniające transport morski;
- umie odczytywać i interpretować dane dotyczące rozwoju demograficznego;
- potrafi wyjaśnić, w jaki sposób wynalazki XIX wieku przyczyniły się do rozwoju cywilizacji;
- wymienia skutki i rozumie znaczenie podróży odkrywczych w XIX wieku;
- omawia podobieństwa i różnice między dwoma polskimi orientacjami politycznymi;

- wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy polskiej miał Akt 5 listopada;
- rozumie znaczenie powstania Komitetu Narodowego Polskiego w procesie odzyskiwania niepodległości;
- pokazuje na mapie miejsca powstań i plebiscytów z lat 1918–1921;
- rozumie znaczenie wystąpienia Orląt Lwowskich;
- rozumie określenie „cud nad Wisłą”;
- ocenia działania Józefa Piłsudskiego.
- wskazuje najważniejsze różnice między konstytucjami marcową i kwietniową;
- wie, kim byli Stefan Banach i Janusz Kusociński;
- rozumie znaczenie budowy Gdyni i COP;
- dokonuje oceny osiągnięć II Rzeczypospolitej;
- umie odczytać z diagramu informacje dotyczące mniejszości narodowych;
- porównuje sytuację narodowościową II Rzeczypospolitej i współczesnej Polski;
- umie odczytać z diagramu informacje dotyczące mniejszości narodowych;
- porównuje sytuację narodowościową II Rzeczypospolitej i współczesnej Polski;
- rozumie zagrożenie, jakim dla Europy były totalitaryzmy;
- rozumie przyczyny klęski poniesionej przez Polskę we wrześniu 1939 roku;
- rozumie, jak ważna i trudna była decyzja o wybuchu powstania w getcie warszawskim;
- rozumie dlaczego należy pamiętać o zbrodni katyńskiej;
- rozumie znaczenie poznanych bohaterów dla Polski;
- odczytuje z planu przebieg bitwy pod Monte Cassino;
- ocenia znaczenie walki Polaków na różnych frontach II wojny światowej;
- potrafi odczytać na planie Warszawy przebieg powstania;
- ocenia powstanie warszawskie;
- rozumie znaczenie walki na morzu podczas II wojny światowej;
- zna datę ataku Japończyków na Pearl Harbor;
- opowiada o przyczynach i skutkach podziału państwa niemieckiego;
- rozumie znaczenie USA w powojennej odbudowie Europy;
- wymienia i omawia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie polskim po II wojnie światowej;
- wyjaśnia, na czym polegała zależność PRL od ZSRR;
- wie, kim był Jan Rodowicz „Anoda”;
- rozumie rolę i znaczenie Kościoła katolickiego w powojennej Polsce;
- wymienia przyczyny kryzysu gospodarczego w PRL na przełomie lat 70. i 80. XX wieku;
- ocenia wprowadzenie stanu wojennego;

- łączy zjawiska i produkty z panującym w PRL systemem politycznym;
- potrafi wyjaśnić, dlaczego wybory 4 czerwca 1989 roku nie były w pełni wolne;
- potrafi ocenić przemiany z lat 1989–1990;
- zna datę uchwalenia aktualnej konstytucji RP;
- wyjaśnia, dlaczego media nazywane są czwartą władzą;
- wymienia zadania województwa, powiatu i gminy;
- rozumie rolę Dekalogu w kształtowaniu się koncepcji praw człowieka;
- zna daty uchwalenia najważniejszych dokumentów, w których spisane zostały prawa człowieka;
- potrafi zadziałać, gdy są łamane prawa dziecka;
- wie, jakie funkcje pełnią Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka;
- ocenia członkostwo Polski w UE i NATO;
- wie, czym jest denominacja;
- dostrzega różnice między kulturą wysoką i masową;
- wie, czym jest Bank Światowy;
- dostrzega w swoim najbliższym otoczeniu przejawy problemów współczesnej Polski;
- samodzielnie poszukuje rozwiązań współczesnych globalnych problemów;
- wie, czym jest lista światowego dziedzictwa UNESCO;
- potrafi dokonać wyboru, który z zabytków najbardziej mu się podoba, i wyjaśnić, który uznaje za najważniejszy dla historii Polski.

OCENA DOBRA

Uczeń

- krótko omawia koncepcje najważniejszych myślicieli oświecenia;
- wymienia pozytywne i negatywne skutki rewolucji francuskiej;
- wymienia osiągnięcia Napoleona;
- opowiada o powstaniu Legionów Polskich;
- wymienia osiągnięcia Polaków w latach 1815–1830;
- opowiada o wydarzeniach Nocy Listopadowej;
- wymienia przyczyny klęski powstania listopadowego;
- potrafi wskazać elementy obronne Cytadeli Warszawskiej;
- opowiada o warunkach życia skazańca na Syberii;
- wyjaśnia termin „Wielka Emigracja”;
- wymienia reformy wprowadzone w Królestwie Polskim po śmierci cara Mikołaja I;

- wie, kim był Stanisław Brzóska;
- rozumie, dlaczego powstańcy styczniowi podjęli walkę partyzancką;
- wymienia, jakie represje spadły na Polaków po powstaniu styczniowym;
- zna treść Roty Marii Konopnickiej;
- rozumie znaczenie rozwoju kultury i nauki dla podtrzymania ducha narodowego;
- podaje przyczyny wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych;
- wymienia zagrożenia, jakie stwarzała praca w XIX-wiecznej fabryce;
- wymienia pozytywne i negatywne skutki rozbudowy kolei;
- wie, kiedy pojawiły się pierwsze samochody i samoloty;
- wskazuje różnice między miastem w XIX wieku i wcześniejszych epokach;
- dostrzega wpływ rozwoju przemysłu na życie codzienne ludzi;
- wskazuje na mapie ośrodki przemysłu na ziemiach polskich w XIX wieku;
- wie, kim byli Ignacy Łukasiewicz i Ludwik Pasteur;
- zna daty wynalezienia żarówki i telefonu oraz wyświetlenia pierwszego filmu;
- pokazuje na mapie miejsca najważniejszych odkryć geograficznych i podróży w XIX wieku;
- wie, kim byli Paweł Edmund Strzelecki i Roald Amundsen;
- wymienia przyczyny wybuchu I wojny światowej;
- wyjaśnia termin „wojna pozycyjna”;
- rozumie znaczenie nowych typów broni dla przebiegu wojny;
- omawia dwie polskie orientacje polityczne w przededniu wybuchu wojny;
- opowiada, jak powstały Legiony Polskie;
- wie, kiedy ogłoszono Akt 5 listopada;
- wie, kim był Józef Haller;
- opowiada o początkach niepodległego państwa polskiego;
- wie, czym jest plebiscyt;
- wie, kiedy wybuchła rewolucja w Rosji;
- wymienia przyczyny i skutki wojny Polski z bolszewicką Rosją;
- opowiada o przebiegu Bitwy Warszawskiej;
- omawia sytuację II Rzeczypospolitej w momencie odzyskania niepodległości;
- wymienia problemy i trudności II Rzeczypospolitej;
- zna datę przewrotu majowego oraz wymienia jego przyczyny i skutki;
- wie, kim byli Eugeniusz Kwiatkowski, Stefan Żeromski, Władysław Reymont i Julian Tuwim;
- omawia sytuację oświaty w II Rzeczypospolitej;

- zna przyczyny i skutki wielonarodowości II Rzeczypospolitej;
- charakteryzuje totalitaryzm we Włoszech;
- wie, jakie decyzje zapadły w Monachium w 1938 roku;
- zna datę podpisania paktu Ribbentrop–Mołotow;
- wyjaśnia, kiedy i dlaczego wybuchło powstanie w getcie warszawskim;
- podaje inne (poza Ireną Sendlerową) przykłady osób ratujących Żydów podczas wojny;
- opowiada o metodach prześladowań Polaków stosowanych przez niemieckich okupantów;
- wie, czym było polskie państwo podziemne;
- wymienia i omawia formy walki Polaków z okupantami;
- wie, kim byli Henryk Dobrzański „Hubal”, Jan Piwnik „Ponury”, oraz opowiada o działalności tych bohaterów;
- rozumie konieczność walki Polaków na wszystkich frontach II wojny światowej;
- wie, kiedy rozegrała się i jakie miała znaczenie bitwa pod Stalingradem;
- wie, jakie znaczenie miała akcja „Burza”;
- wie, jaką rolę w powstaniu warszawskim odgrywali harcerze i sanitariuszki;
- wymienia przyczyny klęski powstania warszawskiego;
- rozumie rolę Stanów Zjednoczonych w okresie II wojny światowej;
- wyjaśnia terminy: „desant”, „kamikaze”, „U-Boot”;
- pokazuje na mapie nowe granice państw;
- pokazuje na mapie szlaki powojennych przesiedleń;
- opowiada o podziale państwa niemieckiego;
- wie, kim byli Jurij Gagarin i Neil Armstrong;
- zna datę lądowania człowieka na Księżycu;
- wie, czym była reforma rolna;
- wie, w jakich okolicznościach powstała Nowa Huta;
- wie, kim byli „Żołnierze Wyklęci”;
- opowiada, jak komuniści przejęli władzę w Polsce;
- podaje przykłady komunistycznej propagandy;
- zna daty najważniejszych wystąpień społecznych przeciw władzom PRL;
- wyjaśnia, czym był KOR;
- wymienia główne postanowienia porozumień sierpniowych;
- podaje przyczyny i skutki wprowadzenia stanu wojennego;
- wskazuje współczesne odpowiedniki produktów używanych w PRL;
- rozumie trudną rzeczywistość społeczną okresu PRL;

- dostrzega związek między działalnością „Solidarności” a obaleniem komunizmu w Polsce;
- zna datę pierwszych wolnych wyborów prezydenckich w Polsce;
- wie, kim był Leszek Balcerowicz;
- rozumie symboliczne znaczenie kształtu okrągłego stołu;
- podaje przykłady ustroju republikańskiego w historii;
- wymienia zadania poszczególnych władz we współczesnej Polsce;
- wie, czym jest Trybunał Konstytucyjny;
- wie, kto w Polsce sprawuje urząd marszałka sejmu;
- wymienia przykłady organizacji pozarządowych;
- zna dokumenty, w których spisane zostały prawa człowieka;
- podaje przykłady łamania praw człowieka i łamania praw dziecka;
- opowiada o historii UE, wskazuje na mapie państwa należące do NATO;
- dostrzega różnice między rzeczywistością wczesnych lat 90. i dzisiejszą;
- podaje przykłady kultury masowej i globalizacji;
- dostrzega szanse i zagrożenia związane z globalizacją;
- zastanawia się nad sposobami zaradzenia problemom współczesnej Polski;
- potrafi rozpoznać i nazwać różne formy protestów społecznych;
- podaje przykłady osób i organizacji walczących ze współczesnymi zagrożeniami;
- opowiada o ważnych zabytkach ziem polskich.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- wymienia najważniejszych myślicieli oświecenia;
- wie, kto był ostatnim królem Francji;
- wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie;
- zna na pamięć hymn Polski;
- wskazuje na mapie Królestwo Polskie;
- wie, kim był Piotr Wysocki;
- wymienia przyczyny rozpoczęcia powstania listopadowego;
- wymienia i wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania listopadowego;
- wie, kim byli Józef Chłopicki i Emilia Plater;
- wymienia represje stosowane wobec Polaków przez cara po powstaniu listopadowym;

- pokazuje na mapie Syberię;
- wymienia rodzaje emigracji;
- pokazuje na mapie państwa, do których najczęściej emigrowali Polacy w XIX wieku;
- wie, czym były demonstracje patriotyczne i kto brał w nich udział;
- wie, kim był Romuald Traugutt;
- wie, czym jest cenzura;
- omawia sytuację Polaków w poszczególnych zaborach;
- opowiada o oporze Polaków wobec germanizacji;
- wie, kim był Otto von Bismarck;
- wie, kim byli Stanisław Wyspiański, Bolesław Prus, Stanisław Moniuszko, Helena Modrzejewska, oraz potrafi krótko opowiedzieć o ich twórczości i działalności;
- rozpoznaje najważniejsze obrazy Jana Matejki;
- pokazuje na mapie pierwsze stany tworzące USA;
- zna datę ogłoszenia amerykańskiej konstytucji;
- rozumie znaczenie wynalezienia maszyny parowej;
- umie wyjaśnić termin „rewolucja przemysłowa”;
- opowiada o życiu XIX-wiecznego robotnika;
- rozumie, jakie znaczenie miał rozwój transportu w XIX wieku;
- wymienia charakterystyczne elementy przemysłowego miasta XIX wieku;
- charakteryzuje trzy zabory pod względem uprzemysłowienia;
- opowiada o życiu robotników w XIX-wiecznej Łodzi;
- wie, kim był Thomas Edison oraz jak w dawnych czasach ludzie oświetlali swoje domy;
- rozumie znaczenie wprowadzenia do użytku szczepionek i aspiryny;
- zna cele podróży badawczych podejmowanych w XIX wieku;
- wyjaśnia, dlaczego wojnę z lat 1914–1918 nazywamy światową;
- wskazuje na mapie najważniejszych uczestników wojny;
- wie, kim był Roman Dmowski;
- wymienia skutki ogłoszenia Aktu 5 listopada;
- wie, jaką rolę odegrał w procesie odzyskania niepodległości Ignacy Paderewski;
- rozpoznaje mapę ukazującą Europę w czasie I wojny światowej i wskazuje na niej ziemie polskie;
- wymienia skutki I wojny światowej;
- wskazuje na mapie nowe państwa powstałe w wyniku I wojny światowej;
- wie, kiedy odbyła się konferencja w Paryżu i jakie były jej postanowienia;

- pokazuje na mapie granice odrodzonej Polski;
- rozumie znaczenie terminów „propaganda” i „bolszewicy”;
- wie, kim był Włodzimierz Lenin;
- wie, jaki był ustrój II Rzeczypospolitej;
- wie, kim byli Władysław Grabski i Wincenty Witos;
- wymienia i wskazuje na mapie sąsiadów II Rzeczypospolitej;
- wymienia problemy gospodarcze i kulturowe II Rzeczypospolitej;
- wymienia mniejszości narodowe i etniczne II Rzeczypospolitej;
- wskazuje na mapie obszary zamieszkane przez poszczególne mniejszości;
- wie, kim był Benito Mussolini;
- rozumie i wyjaśnia terminy „fasyzm” i „totalitaryzm”;
- charakteryzuje totalitaryzmy w Niemczech i ZSRR;
- wymienia chronologicznie działania Hitlera przed wybuchem II wojny światowej;
- zna treść i skutki paktu Ribbentrop–Mołotow;
- wymienia i wskazuje na mapie miejsca ważniejszych walk podczas wojny obronnej Polski we wrześniu 1939 roku;
- wskazuje na mapie granicę między okupacją niemiecką i radziecką w 1939 roku oraz Generalne Gubernatorstwo;
- opowiada, czym była i jak przebiegała łapanka;
- opowiada o warunkach życia w getcie;
- wie, czym był Holokaust;
- wie, kim była Irena Sendlerowa;
- zna datę zbrodni katyńskiej;
- wie, kim byli cichociemni;
- opowiada o życiu codziennym i działalności partyzantów;
- wie, kim byli Stefan Rowecki „Grot”, Jan Bytnar „Rudy”, Tadeusz Zawadzki „Zośka”, Witold Pilecki, oraz opowiada o działalności tych bohaterów;
- wskazuje na mapie: Tobruk, Narwik, Monte Cassino, szlak armii Andersa i armii Berlinga (Lenino);
- zna daty bitew o Anglię i pod Monte Cassino;
- wyjaśnia termin „desant”;
- wyjaśnia, na czym polegała akcja „Burza”;
- wie, ile dni trwało powstanie warszawskie;
- zna skutki powstania warszawskiego;
- pokazuje na mapie fronty II wojny światowej;
- omawia rolę Polaków w zwycięstwie nad Niemcami;
- wyjaśnia termin „alianci”;

- wymienia skutki II wojny światowej;
- wie, że Niemcy były podzielone na RFN i NRD;
- wie, czym był Układ Warszawski;
- rozumie pojęcia: żelaznej kurtyny, zimnej wojny, wyścigu zbrojeń;
- wymienia skutki II wojny światowej dla ziem polskich;
- wie, czym są Ziemie Odzyskane, Pałac Kultury i Nauki w Warszawie;
- rozumie pojęcie analfabetyzmu;
- opowiada o odbudowie kraju ze zniszczeń wojennych;
- zna terminy „Milicja Obywatelska” i „cenzura”;
- wymienia najważniejsze uroczystości państwowe obchodzone w PRL;
- zaznacza na osi czasu daty najważniejszych wystąpień społecznych przeciw władzom PRL;
- wie, kim był Stefan Wyszyński;
- wie, czym były obchody tysiąclecia chrztu Polski;
- rozumie i wyjaśnia termin „opozycja”;
- wie, kiedy wybrano Karola Wojtyłę na papieża;
- wie, kim byli Wojciech Jaruzelski, Lech Wałęsa i Jerzy Popiełuszko;
- wie, czym były pochody pierwszomajowe i *Dziennik Telewizyjny*;
- wymienia przyczyny zorganizowania i postanowienia okrągłego stołu;
- zna datę rozpoczęcia obrad okrągłego stołu;
- wie, kim był Tadeusz Mazowiecki;
- wymienia zmiany polityczne i gospodarcze, które zaszły w wyniku przemian lat 1989–1990;
- dzieli władzę na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą;
- wie, które organy sprawują w Polsce władzę ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą;
- odróżnia demokrację pośrednią od bezpośredniej;
- wie, czym są: ustawa, cisza wyborcza, referendum;
- wie, kto w Polsce sprawuje urząd premiera;
- wie, czym są władze samorządowe i w jakim celu zostały powołane;
- zna podział administracyjny kraju;
- pokazuje na mapie powiat i gminę, w których mieszka;
- wie, czym jest organizacja pozarządowa;
- wyjaśnia, czym różni się znaczenie słów „człowiek” i „obywatel”;
- wymienia główne prawa i obowiązki obywatela RP;
- wie, jakie prawa mu przysługują z racji tego, że jest dzieckiem, i gdzie zostały one zapisane;

- zna datę przystąpienia Polski do NATO;
- wymienia pozytywne i negatywne strony członkostwa Polski w UE i NATO;
- wie, czym jest Parlament Europejski;
- wskazuje na mapie państwa należące do UE;
- wie, jaki utwór jest hymnem UE;
- dostrzega tempo zmian oraz wskazuje ich dobre i złe strony;
- wie, czym są kultura masowa i globalizacja;
- wymienia dobre i złe strony globalizacji;
- wymienia najważniejsze problemy współczesnej Polski;
- wymienia przyczyny współczesnej emigracji Polaków;
- wskazuje na mapie państwa, w których znajdują się największe skupiska Polaków;
- wymienia największe zagrożenia współczesnego świata;
- wskazuje na mapie miejsca konfliktów zbrojnych i najważniejszych zamachów terrorystycznych;
- wie, czym jest pandemia;
- pokazuje na mapie miejsca, w których znajdują się wybrane zabytki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- rozumie pojęcie oświecenia;
- wie, czym jest trójpodział władz;
- wie, kiedy rozpoczęła się rewolucja francuska;
- wie, kim był Napoleon;
- wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie;
- wie, kto i kiedy napisał *Mazurka Dąbrowskiego*;
- zna datę rozpoczęcia powstania listopadowego;
- wie, kiedy rozegrała się bitwa pod Grochowem;
- wie, czym była Cytadela Warszawska;
- wie, czym jest emigracja oraz kim byli Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki i Fryderyk Chopin;
- wie, czym była branka;
- wie, czym były rusyfikacja i germanizacja;
- wie, kim byli Jan Matejko, Henryk Sienkiewicz i Maria Skłodowska-Curie, oraz potrafi krótko opowiedzieć o ich twórczości i działalności;
- wie, kim byli Jerzy Waszyngton i Kazimierz Pułaski, zna datę ogłoszenia *Deklaracji Niepodległości*;

- wie, kim był James Watt;
- wie, kto i kiedy wynalazł lokomotywę parową;
- wie, kim był Stanisław Staszic;
- wymienia narodowości zamieszkujące Łódź w XIX wieku;
- zna największe wynalazki XIX i początków XX wieku;
- pokazuje na mapie Afrykę i Australię;
- zna datę rozpoczęcia I wojny światowej;
- wie, kim był Józef Piłsudski;
- wie, kim był Ignacy Paderewski;
- wyjaśnia, dlaczego Święto Niepodległości obchodzimy 11 listopada;
- rozumie znaczenie terminów „komuniści” i „Armia Czerwona”;
- zna datę Bitwy Warszawskiej;
- wie, kim był Józef Piłsudski;
- pokazuje na mapie Gdynię i COP;
- wie, czym jest mniejszość narodowa;
- wie, kim byli Adolf Hitler i Józef Stalin;
- wie, kiedy wybuchła II wojna światowa;
- zna datę napaści ZSRR na Polskę;
- wie, czym były obozy koncentracyjne, i podaje przykład takiego obozu;
- wie, czym były getta;
- wie, czym były Armia Krajowa i Szare Szeregi;
- wie, kim byli Władysław Sikorski i Władysław Anders;
- wskazuje na mapie Anglię;
- zna datę dzienną rozpoczęcia powstania warszawskiego;
- wie, kiedy zakończyła się II wojna światowa;
- wie, czym jest NATO;
- pokazuje na mapie powojenne granice Polski oraz wymienia jej sąsiadów;
- wie, kim był Bolesław Bierut;
- wie, czym była PZPR;
- wie, kim był Jan Paweł II (Karol Wojtyła);
- zna daty powstania „Solidarności” i wprowadzenia stanu wojennego;
- wie, czym były kolejki do sklepów i kartkowy system zaopatrzenia;
- zna datę pierwszych częściowo wolnych wyborów do parlamentu;

- wie, kim był Lech Wałęsa;
- wie, czym jest konstytucja;
- wie, kto w Polsce sprawuje urząd prezydenta;
- pokazuje na mapie województwo, w którym mieszka;
- wymienia podstawowe prawa człowieka;
- zna datę przystąpienia Polski do UE;
- wie, które miasto jest główną siedzibą władz UE;
- rozpoznaje symbole UE i NATO;
- podaje przykłady zmian, jakie zaszły w życiu codziennym Polaków od wczesnych lat 90. XX wieku do dziś;
- potrafi wyjaśnić sformułowanie „świat stał się mniejszy”;
- wie, czym jest Polonia;
- wie, czym jest terroryzm;
- potrafi wymienić ważne zabytki związane z historią ziem polskich.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń nie opanował treści programowych mimo podjętych działań przez nauczyciela.

Przygotowała pani Anna Przybyłkowska (nauczyciel historii).